

Canllaw ar gyfer cyflogwyr
Crynodeb o ymchwil allweddol Macmillan

**NI YW
MACMILLAN.
CYMORTH CANSER**

**GWEITHIO
DRWY
GANSEER**

**Adnewyddwyd
ar gyfer 2009**

Atodiad 1: Crynodeb o ymchwil allweddol Macmillan

Mae Uned Ymchwil Macmillan ym Mhrifysgol Manceinion yn astudio mynd yn ôl i'r gwaith ar ôl triniaeth am ganser.

Dechreuodd yr uned, o dan arweiniad y cyfarwyddwr Dr Ziv Amir, yn 2005 drwy gynnal adolygiad cynhwysfawr ar y llenyddiaeth wyddonol ar y pwnc. Trefnodd yr ymchwilwyr hefyd arolwg o 284 o bobl â chanser, gan gyfwrdd â 41 ohonyn nhw mewn mwy o ddyfnder.¹¹ Dyma rai o'u canfyddiadau allweddol:

- Mae nifer o bobl sydd â chanser yn awyddus i 'fynd yn ôl i normal' ac mae bod yn y gwaith yn rhan bwysig o gyflawni'r nod hwn.
- Mae cyngor meddygol addas i helpu pobl i ddeall yr effaith ar eu bywyd gwaith, a'u helpu i fynd yn ôl i'r gwaith ar yr adeg iawn, yn brin.
- Mae gan gyflogwyr rôl hanfodol. Mae perthynas dda gyda chyflogwr neu reolwr llinell yn ei gwneud hi'n fwy tebygol y bydd yr unigolyn yn mynd yn ôl i'r gwaith yn llwyddiannus.
- Mae'r rhai sy'n mynd yn ôl i'r gwaith yn raddol yn dweud bod hyn yn help mawr.

Gwnaeth tîm Dr Amir ymchwil i brofiadau, barn ac anghenion rheolwyr llinell. Ar y cyfan, mae rheolwyr llinell yn fwy tebygol o fod ag agwedd gefnogol a phositif tuag at staff gyda chanser. Mae agweddau negyddol neu anghefnogol yn llai cyffredin. Maen nhw'n teimlo eu bod yn ysgwyddo gormod o faich ar eu pennau'u hunain – er enghraifft, wrth reoli presenoldeb. Nid ydyn nhw'n teimlo bod yr anawsterau hyn bob amser yn cael eu cydnabod gan reolwyr uwch. Yn olaf, dywed rheolwyr bod arnyn nhw angen mwy o gyngor ac arweiniad.

Gofynnwn ni i reolwyr llinell am eu profiadau o weithio gyda phobl sydd wedi'u heffeithio gan ganser. Dywedon nhw wrth ymchwilwyr bod cefnogaeth a chyfarwyddyd gan reolwyr uwch yn aml yn brin.

Soniodd rheolwyr llinell am anawsterau wrth ddelio gyda materion emosiynol a gododd, ac wrth ganfod cydbwysedd rhwng anghenion yr unigolyn ac anghenion y sefydliad. Dywedon nhw y bydden nhw'n gwerthfawrogi hyfforddiant a gwell cyfathrebu mewnol.

Mewn ymchwil arall a gyllidwyd gan Macmillan, nododd gweithwyr ieuchyd galwedigaethol proffesiynol bod rheolwyr llinell yn aml yn gefnogol tuag at weithwyr sydd wedi'u heffeithio gan ganser. Fodd bynnag, roedd nifer yn teimlo nad oedd cyfathrebu rhwng gweithwyr ieuchyd galwedigaethol proffesiynol a rheolwyr llinell bob amser yn eglur.¹²

11 Amir Z., Neary D. & Luker K. Cancer survivors' views of work 3 years post diagnosis: a UK Perspective. *European Journal of Oncology Nursing*. Gorffennaf 2008; 12(3): 190-7.

12 Amir Z, Wynn P, Whitaker S, Luker K. Cancer survivorship and return to work: UK occupational physician experience. *Occupational Medicine*. Llundain. Rhagfyr 2008. (Gwelwyd ymlaen llaw).

Mae Cymorth Canser Macmillan yn gwella bywydau pobl sydd wedi'u heffeithio gan ganser. Rydym yn darparu cefnogaeth ymarferol, feddygol, emosiynol ac ariannol, ac yn ymgyrchu dros well gofal canser. Bydd un o bob tri ohonom yn cael canser. Mae dwy filiwn ohonom yn byw gyda chanser.

Mae canser yn effeithio ar bob un ohonom.
Gall bawb helpu.
Ni yw Macmillan

Sefydliad Siartredig Personél a Datblygu –
y corff proffesiynol i'r rhai hynny sy'n ymdrin
â rheolaeth a datblygiad pobl.

**Working with
Cancer**

Grŵp Gweithio gyda Canser – sefydliad
a ffurfiwyd gan bedair dynes sydd wedi cael
canser, gyda'r bwriad o ddarparu gwybodaeth
i gyflogwyr ynglŷn â sut y dylent drin gweithwyr
sydd wedi'u heffeithio gan ganser, yn ogystal
â chynghor i weithwyr.

Am ragor o gopiau
www.macmillan.org.uk/work

Cwestiynau ynglŷn â byw â chanser?
Ffoniwch 0808 808 00 00 (Llun–Gwener 9am–8pm)
yn rhad ac am ddim, neu ewch i www.macmillan.org.uk

Ymholiadau cyffredinol 020 7840 7840

Cymorth Canser Macmillan,
89 Albert Embankment, Llundain SE1 7UQ

© Cymorth Canser Macmillan, elusen gofrestredig yng Nghymru a Lloegr (261017),
Yr Alban (SC039907) ac Ynys Manaw (604). Ebrill 2009. MAC11117_0709_W

**NI YW
MACMILLAN.
CYMORTH CANCER**